

Gelukkige kinderen in een gelukkige wereld?

De Integratieve Kindertherapie, zoals ik die in 1996 heb ontwikkeld, bestaat bij de gratie van een aantal uitgangspunten. Eén daarvan is: het belang van het kind komt op de eerste plaats. In deze en de komende edities van Kinderwijz zal ik steeds één uitgangspunt van de Integratieve Kindertherapie onder de loep nemen en de consequenties daarvan in het handelen van volwassenen naar kinderen bespreken.

Het belang van het kind komt op de eerste plaats

Nederland heeft in 1995 het Internationaal Verdrag van de Rechten van het Kind (IVRK) ondertekend. Het IVRK bestaat naast de preambule (= inleiding) uit 54 artikelen. Een van de algemene beginselen (en misschien wel het meest ingrijpende in het leven van kinderen) is artikel 3 lid 1 IVRK, waarin 'het belang van het kind' is neergelegd:

Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de *eerste* overweging.

Charlotte Visch heeft een eigen kindertherapiepraktijk (Child Consult) in Amsterdam. Naast haar werk als kindertherapeut doceert zij aan de Nederlandse Academie voor Psychotherapie en verzorgt zij lezingen en studiedagen voor leerkrachten, psychologen, orthopedagogen en maatschappelijk werkers. Zij is initiator van tal van nascholingen, onder andere de training tot Happy Coach in het basisonderwijs.

De Integratieve Kindertherapie heeft het IVRK als een van haar grondslagen en uitgangspunten omarmd. Dat betekent dan ook dat integratieve kindertherapeuten te allen tijde het belang van het kind moeten dienen.

Oudergesprekken zijn bedoeld om ouders te helpen het goede te doen voor hun kind. Een liefdevolle confrontatie met ouders betreffende de rechten van hun kind is daarmee een onlosmakelijk deel van het werk. Zo was er eens een vader die mij tijdens het intakegesprek vroeg, terwijl hij dreigend naar voren leunde: 'Zo ... dus als ik iets doe wat volgens jou indruist tegen het belang van mijn kind ... dan ga jij mij dat vertellen?!' Niet geheel gerust op zijn reactie reageerde ik met: 'Jazeker!' Met een zucht zakte hij terug in zijn stoel en zei: 'Wat een opluchting ... Eindelijk iemand die niet bang is om voor mijn kind op te komen.'

Niet alle ouders reageren zo positief, maar deze ouder geeft wel aan hoeveel moeite ouders soms moeten doen voordat ze iemand vinden die (met hen) de belangen van hun kind durft te verdedigen.

Kinderen kunnen zeggen: 'Ik vind het niet leuk!' Dat klinkt heel duidelijk, maar kinderen 'vinden' in eerste instantie niet zo veel. Daarentegen 'bemerken' ze wel heel veel. Het werkwoord 'vinden' verwijst naar 'denken', dat een bewuste overweging inhoudt. Het lijkt daardoor dat kinderen van een afstandje naar het hele proces kunnen kijken en dan er

iets over kunnen denken of vinden. Heel vaak is dat echter niet het geval. Wat kinderen wél erg goed kunnen, is *voelen* en *bemerken*. Vervolgens trekken zij dan hun conclusie: dit vind ik niet leuk!

Het onderzoeken van uitspraken van kinderen vergt dus *altijd* een uitgebreid onderzoek door een volwassene die bekend is met het bijbehorende taalgebruik van (jonge) kinderen. Een volwassene die kan inschatten wat een kind bedoelt met zijn communicatie.

De twee zusjes Sofia en Alice, die in de speelkamer van mijn praktijk zijn, twijfelen niet: zij weten precies wat ze vinden en voelen.

'We rennen meteen naar onze kamer en dan maken we een kinderslot', vertelt Sofie van 11 jaar opgewonden en ook een beetje trots.

'Wat is dat, een kinderslot?' vraag ik niet-begrijpend.

Sofie vervolgt haar uitleg: 'We pakken een stoel en een kastje. En dan barricaderen we de deur zó dat hij alleen een kier kan maken als hij tegen de deur duwt.'

Sofie kijkt me triomfantelijk aan terwijl ze zegt: 'En omdat hij te dik is, kan hij ons niet pakken!'

Sofie en haar zusje Alice van 8 jaar weigeren nog langer naar hun vader te gaan, die recht heeft op contact en omgang met hen na de scheiding van zes jaar geleden. De moeder van deze twee meiden doet wanhopige pogingen om hen zo ver te krijgen dat ze toch gaan, maar Alice verstopt zich onder het bed op het moment van overdracht en Sofie raakt steeds nerveuzer. Hun moeder wil graag meewerken aan de weekendbezoekjes van de kinderen aan haar ex-echtgenoot. En dat niet het minst omdat er een zware geldboete boven haar hoofd hangt als de kinderen niet gaan. Het is het dilemma van veel ouders: wat moet en kan ik doen wanneer mijn kinderen (om wat voor reden dan ook) niet meer naar de (uitwonende) andere ouder willen gaan?

De vader van Sofie is een (door zijn studenten) zeer gewaardeerd hoogleraar aan een grote universiteit in ons land. Charmant, erudiet en gedreven op zijn vakgebied. Als vader functioneert hij niet optimaal. De kinderen zijn bang voor zijn onverwachte gedrag en gebrek aan empathie (invoelingsvermogen). De kinderen hebben zich leren beschermen in zijn huis met hun 'kinderslot'.

Ooit heeft de rechter geluisterd naar Sofie. Dat was toen zij 7 jaar was. Helaas is dit kind hoogbegaafd en kon ze daarvoor buitengewoon goed verbaal aangeven wat er mis was. Helaas, zeg ik. De rechter geloofde haar niet, want, zo zei hij: 'Een meisje van jouw leeftijd kan zoiets niet zeggen. Je moeder zal het wel hebben voorgezegd.'

Blijkbaar was het taalgebruik van Sofie niet in overeenstemming met haar leeftijd en rijpheid in het wereldmodel van de rechter. De rechter die Sofie hoorde, oordeelde dat zij beïnvloed werd door haar moeder: eigenlijk was ze te slim voor deze rechter.

Natuurlijk kunnen kinderen zich vergissen in hun conclusie (en dus oplossing), maar *nooit* in hun gevoelens.

Een kindvriendelijke ouder is van groot belang voor ieder kind.

Tekst: Charlotte Visch

Foto: Raymond van der Knaap